

Verslag van de Eurogroep en informele Ecofin Raad van 12 en 13 april 2013 te Dublin

Op vrijdag 12 april jl. vond de Eurogroep plaats, gevolgd door de informele Ecofin Raad die bestond uit drie werksessies, twee op vrijdag 12 april en één op zaterdag 13 april.

1. Cyprus

De Eurogroep heeft de overeenkomst tussen Cyprus en de Trojka verwelkomd. De Tweede Kamer zal hierover worden geïnformeerd in een aparte Kamerbrief (Kenmerk BFB2013-2701M). De definitieve besluitvorming over de invulling van het steunprogramma (o.a. het MoU) zal voorliggen in de Raad van gouverneurs van het ESM op 24 april.

2. Griekenland

De Eurogroep is geïnformeerd over de voortgang van de implementatie van het macro-economische aanpassingsprogramma. De Trojka was ten tijde van de Eurogroep en Ecofin nog in Griekenland om het tweede voortgangsrapport af te ronden. Parallel aan de tweede voortgangsrapportage loopt het proces van implementatie van de doelstellingen voor de derde subtranche van 2,8 miljard euro die gepland stond voor maart, maar nog niet is uitgekeerd. Dit betreft de laatste subtranche van de 7,6 miljard euro die in drie subtranches opgedeeld is en die afzonderlijk worden uitgekeerd afhankelijk van het behalen van de doelstellingen waar Griekenland aan moet voldoen. De eerste twee subtranches, in totaal 4,8 miljard euro, zijn in januari en maart jl. goedgekeurd en uitgekeerd. Voordat het EFSF de derde subtranche uitkeert, zal door de Trojka moeten worden geconcludeerd dat Griekenland aan de twee doelstellingen voor deze subtranche heeft voldaan. Dit betreft de reorganisatie van het ambtelijk apparaat in Griekenland (o.a. reductie van het aantal ambtenaren) en de neerwaartse prijsbijstelling van medicijnen.

Na de Eurogroep en Ecofin, op 15 april, heeft de Trojka de voortgangsmissie afgerond en een verklaring uitgebracht dat een overeenkomst is bereikt over de voortgangsrapportage. Bijgevoegd vindt u de verklaring van de Trojka over de uitkomsten van de voortgangsmissie. De concept voortgangsrapportage zal waarschijnlijk voorliggen in de Eurogroep en Ecofin van mei. De Tweede Kamer zal worden geïnformeerd zodra de volledige voortgangsrapportage beschikbaar is.

3. Portugal

De Eurogroep sprak over de voortgang van het macro-economische aanpassingsprogramma van Portugal. De Trojka heeft de zevende voortgangsmissie naar Lissabon hervat en werkt met Portugal de alternatieve maatregelen uit die de regering heeft voorgesteld ter compensatie van de elementen van de begroting voor 2013 die door het Constitutionele Hof ongrondwettig zijn verklaard. Daarnaast dient Portugal de invulling van maatregelen af te ronden die de overheidsuitgaven permanent met 4 miljard zullen verminderen. Voordat de zevende voortgangsrapportage afgerond kan worden zal de trojka deze voorstellen positief moeten beoordelen. Zodra de voortgangsmissie afgerond is en de volledige documentatie beschikbaar is zal de Kamer geïnformeerd worden over de inhoud van de voortgangsrapportage en de inzet van Nederland ten aanzien van de uitkering van de volgende tranche. Besluitvorming over zowel uitkering van de volgende tranche als over aanpassing van de tekortdoelstellingen in het kader van de buitensporigtekortprocedure (nader toegelicht in de Kamerbrief met kenmerk BFB 2013-2442M d.d. 22 maart 2013) zijn voorzien voor de Eurogroep en Ecofin Raad van mei.

4. Ierland

De Eurogroep en Ecofin Raad spraken over het negende voortgangsrapport van het leningenprogramma aan Ierland. Zoals eerder vermeld in de brief aan de Tweede Kamer over deze voortgangsrapportage (BFB 2013-2625M, d.d. 4 april 2013) ligt Ierland goed op schema met de implementatie van het macro-economische aanpassingsprogramma. Naar het oordeel van de Trojka voldoet Ierland aan de voorwaarden die zijn gesteld voor vrijgave van een nieuwe leningentranche van in totaal 3,3 miljard euro. Hiervan is 1,6 miljard afkomstig van het EFSF, 1,0 miljard van het IMF en 0,7 miljard euro aan bilaterale leningen van het VK, Zweden en Denemarken. De EWG stemde voorafgaand aan de Eurogroep in met de uitkering van het EFSF deel van de leningentranche.

5. Markttoegang Ierland/Portugal

De Eurogroep en Ecofin Raad hebben in het kader van de markttoegang van Ierland en Portugal na de programmaperiode gesproken over looptijdverlenging van de EFSF- en EFSM-leningen, zoals besproken met de Tweede Kamer in het AO Ecofin/Eurogroep van 4 april 2013. De Eurogroep en Ecofin Raad zijn, op basis van een voorstel van de Trojka, overeengekomen de gemiddelde looptijden van de EFSF- en EFSM-leningen van Ierland en Portugal te verlengen met 7 jaar, mits de succesvolle programma-implementatie van Portugal en Ierland bevestigd is door de Trojka in de huidige voortgangsrapportages. Voor Portugal betekent dit onder andere dat invulling gegeven moet zijn aan de 1,3 miljard aan alternatieve maatregelen ter compensatie van de maatregelen die het Constitutionele Hof eerder ongrondwettig verklaarde.

De looptijdverlenging zorgt ervoor dat de schuldaflossingen van beide landen gelijkmatiger verdeeld worden in de tijd en de herfinancieringsbehoefte in de eerste jaren na het programma wordt verlaagd. Dit ondersteunt de geleidelijke terugkeer naar de markt van Portugal en Ierland, aangezien dit het vertrouwen van marktpartijen verhoogt en daarmee het herfinancieringsrisico voor Ierland en Portugal, afkomstig van ontwikkelingen in andere eurolanden, verkleint. Bijkomend voordeel is dat als beide landen weer markttoegang krijgen dit ook meer zekerheid biedt dat leningen worden terugbetaald. Het verlengen van de looptijden heeft geen effect voor de hoogte van het Nederlandse garantieplafond van het EFSF. Wel betekent het verlengen van de looptijden van de EFSF- en EFSM-leningen dat lidstaten langer garant staan voor de leningen aan Ierland en Portugal. Nederland heeft in de Eurogroep en Ecofin aangegeven in principe in te kunnen stemmen met deze verlenging van de looptijden van de EFSF- en EFSM-leningen aan Ierland en Portugal. De verklaring die de Eurogroep en Ecofin Raad over deze beslissing hebben afgegeven is als bijlage toegevoegd aan dit verslag.

6. Directe bankenherkapitalisatie uit het ESM

De Eurogroep vervolgde haar discussie over het ESM instrument ter directe herkapitalisatie. Er is gesproken over de participatie van de aanvragende lidstaat in de herkapitalisatie van de bank naast het ESM om de verliezen uit het verleden (zogenaamde 'legacy assets'), die ontstaan zijn onder het nationaal toezicht, gedeeltelijk te dekken (zogenaamde 'burden sharing'). Het doel is een goede lastenverdeling en prikkelwerking te vinden tussen de betreffende lidstaat en het Europese niveau. Daarnaast is er gesproken over de financiële vormgeving van de uitvoering van herkapitalisaties. De discussie werd gevoerd ten einde tot een leidraad te komen voor verdere technische vormgeving van het instrument. Het akkoord van de Eurogroep voor het operationeel kader van dit instrument wordt verwacht in juni van dit jaar.

7. Toekomstige groei in Europa

De Ecofin heeft van gedachten gewisseld over toekomstige groei in Europa aan de hand van een paper, opgesteld door Darvas, Pisani-Ferry en Wolff; *Europe's growth problem and what to do about it*¹. Hierin worden de oorzaken achter de lage groeicijfers in Europa besproken en wordt ingegaan op de beleidsopties die het toekomstige groeipotentieel kunnen vergroten. Er is tijdens de Ecofin gesproken over maatregelen die de knelpunten in de financiële sector kunnen adresseren, over versterking van de bankensector en stappen richting een bankenunie, over het versterken van de internationale concurrentiepositie van de Europese economie en het belang van structurele hervormingen.

8. Economische vooruitzichten en financiële stabiliteit in de EU

De Ecofin Raad en centralebankpresidenten hebben gesproken over de economische vooruitzichten in de EU en de verwevenheid hiervan met de ontwikkelingen in de financiële sector. Naast het belang van financiële stabiliteit is het voor de groeivoorzichten van belang dat Europese overheden het ingeslagen pad van budgettaire aanpassing en schuldafbouw gestaag volhouden. Continuïteit van beleid biedt de private sector zekerheid en versterking van de budgettaire positie van overheden heeft een positief effect op de groei op de lange termijn.

9. Toekomstige vormgeving van de Bankenunie in de EU

Allereerst is gesproken over de afronding van het voorlopige akkoord dat het Ierse voorzitterschap in de Trilog bereikt heeft met het Europees Parlement en de Europese Commissie over de verordeningen betreffende de totstandkoming van een Single Supervisory Mechanism (SSM). Hierbij is met name stilgestaan bij de zorgen die Duitsland heeft over de scheiding tussen monetair beleid en het toezicht bij de ECB en de wens om met een verdragswijziging een helderdere scheiding tussen deze twee taken aan te brengen. Voorts heeft op basis van tweetal presentaties door Dhr Jacques de Larosière en Prof. dr. Dirk Schoenmaker een oriënterende discussie plaatsgevonden over de verdere stappen naar een Bankenunie, waarbij is stilgestaan bij het beoogde Europese mechanisme voor de afwikkeling van banken in de problemen (Single Resolution Mechanism, SRM) en de lopende onderhandelingen over het richtlijnvoorstel voor herstel en afwikkeling van banken (Recovery and Resolution Directive, RRD).

10. Transparantie van belastingen, belastingfraude en -ontwijking in de internationale context

Naar aanleiding van recente ontwikkelingen is dit punt nog laat toegevoegd aan de agenda. Luxemburg heeft meegedeeld met ingang van 1/1/2015 onder de spaartegoedenrichtlijn automatisch informatie te gaan uitwisselen met andere lidstaten. Dit betekent het einde van het bankgeheim voor niet-ingezetenen. Lidstaten, waaronder Nederland, verwelkomen dit en vragen Oostenrijk ook deze stap te zetten. Lidstaten, waaronder Nederland, hebben gesteld na te streven dat automatische informatie uitwisseling over kapitaalopbrengsten (breder bereik dan alleen rente-

¹ <http://www.bruegel.org/publications/publication-detail/publication/776-europes-growth-problem-and-what-to-do-about-it/>).

inkomsten, maar ook dividenden e.d.) de internationale standaard wordt. De EU kan zich hier voor inzetten bij de G20 en de OESO.

Het initiatief van Duitsland, Frankrijk, Italië en Spanje en Verenigd Koninkrijk om multilateraal informatie te gaan uitwisselen over kapitaalopbrengsten die nog buiten de spaartegoedenrichtlijn vallen, kreeg veel steun. Nederland, Polen, Roemenië en België hebben aangekondigd zich bij dit initiatief aan te sluiten.

Lidstaten, waaronder Nederland hebben zorgen geuit over belastingontwijking door multinationals. Dit is een mondiaal probleem, dat dan ook een oplossing op mondiaal niveau vergt, middels het werk van de OESO en de G20. Nederland heeft aangegeven dat de bestrijding van Btw-fraude actie op Europees niveau vergt en heeft de lidstaten die het voorstel van de Commissie voor een snel reactie mechanisme dreigen te blokkeren, opgeroepen met een oplossing te komen. Het voorzitterschap en de Commissie hebben hierop dit onderwerp wederom prioriteit gegeven. Nederland heeft de Commissie en het voorzitterschap verder verzocht om bij de Amerikaanse journalistenorganisatie ICIJ te pleiten voor het vrijgeven van de database van de zogenoemde 'offshore-leaks'. De Europese Raad van mei en de Ecofin-raden van mei en juni zullen deze belastingthema's verder bespreken.

11. Update Financiële diensten dossiers

Het Ierse voorzitterschap heeft een update gegeven van de vorderingen die gemaakt zijn met de verschillende dossiers die momenteel op het terrein van de financiële diensten worden onderhandeld en heeft de agenda voor het tweede deel van het Ierse voorzitterschap uiteengezet. Het voorzitterschap zal met name prioriteit geven aan de dossiers gerelateerd aan de bankenunie en benadrukt de essentie hiervan voor de stabiliteit van de eurozone op lange termijn. Daarnaast gaf het voorzitterschap aan dat nog in april goede voortgang verwacht wordt met de herziening van de richtlijn markten voor financiële instrumenten en de invoering van de verordening markten voor financiële instrumenten (MiFID2 en MiFIR).

12. Langetermijnfinanciering voor investeringen

De Ecofin en centralebankpresidenten hebben van gedachte gewisseld over de opties voor langetermijnfinanciering van economische groei in Europa. Op 25 maart jl. is een groenboek verschenen dat een breed spectrum aan maatregelen behandelt voor het door de Europese Commissie geconstateerde tekort aan langetermijnfinanciering en in aanvulling hierop had het voorzitterschap een discussiestuk opgesteld². De Ecofin Raad benadrukte het belang van de ontwikkeling van een beter gebalanceerd financieel systeem, waarin banken, instituties, investeerders en publieke autoriteiten allen een rol spelen in de ondersteuning van langetermijnfinanciering voor investeringen in groei en banen. De Ecofin Raad heeft het EFC gevraagd om op basis van de discussie in de Ecofin en met behulp van een expert groep de mogelijkheden voor langetermijnfinanciering van economische groei verder uit te werken.

² Presidency Issues Paper: Options for the Long-Term Financing of Economic Growth in Europe

13. Voorbereiding IMF/Wereldbank voorjaarsvergadering en G20 vergadering voor ministers van financiën en centralebankpresidenten, 19-20 april 2013

Van 19-20 april vindt de IMF en Wereldbank voorjaarsvergadering plaats in Washington DC. En marge vindt ook de G20 vergadering voor de ministers van financiën en centralebankpresidenten plaats. In de Ecofin Raad is de inzet van de Europese landen overeengekomen³. Tijdens de voorjaarsvergadering zal met name gesproken worden over de internationale economische situatie, de versterking van de surveillance van het IMF en de quota- en governancehervormingen van het Fonds, de strategische koers van de Wereldbank en de rol van de G20. De Ecofin ministers hebben tevens een Terms of Reference⁴ opgesteld voor de G20 meeting in Washington van 18-19 april aanstaande.

³ Statement by Minister of Finance, Michael Noonan in his capacity as Chairman of the EU Council of Economic and Finance Ministers, at the IMFC Spring Meeting, Washington, D.C., April 20, 2013

⁴ EU terms of reference for the G20 Finance and Central Bank Deputies' and Ministerial and Central Bank Governors meeting on 18-19 April in Washington